

Overordnede læringsmål for MiR (vedtatt av PMR 13. juni 2023)

Kunnskaper

Kandidaten skal ha:

- Avansert kunnskap om juridisk metode, herunder internasjonale aspekter
- Inngående kunnskap om retten på de fagområder som omfattes av studiet
- God kunnskap om sammenhengen mellom internasjonal og nasjonal rett
- God kunnskap om de verdiene som ligger til grunn for retten
- God kunnskap om vekselvirkningen mellom rett og samfunn
- God kunnskap om retten i et historisk perspektiv
- God kunnskap om etiske utfordringer og juristers rolle i samfunnet
- Spesialisert kunnskap innen fagområder som dekkes av masteroppgaven

Ferdigheter

Kandidaten skal kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger på en kritisk, selvstendig og etisk måte. Dette innebærer å kunne:

- Identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold
- Drøfte og løse konkrete rettsspørsmål, både selvstendig og i samarbeid med andre, også på ukjente rettsområder
- Argumentere skriftlig og muntlig for et rettslig standpunkt på en tydelig og presis måte
- Utrede rettsreglene innen ulike rettsområder
- Bidra til å utforme lovforslag, avtaler, vedtekter og andre juridiske dokumenter
- Foreta rettspolitiske vurderinger av rettsreglene
- Skrive akademiske tekster av ulik lengde med god bruk av vitenskapelig metode og i tråd med forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Kandidaten skal kunne bruke de juridiske kunnskapene og ferdighetene på selvstendig vis til å:

- Løse nye problemer og bidra til nytenking i en rettslig sammenheng
- Forstå og vurdere sammenhenger mellom jussen og samfunnet, herunder rettens plass i styring av en bærekraftig samfunnsutvikling, teknologiens betydning for retten og jussens betydning for mangfold, likestilling og inkludering
- Reflektere over jussens forhold til andre fag

- Identifisere etiske og yrkesetiske problemstillinger relatert til jussen og håndtere disse på en forsvarlig måte
- Samarbeide med jurister og tverrfaglig med andre profesjoner om rettslige problemstillinger
- Formidle juridiske resonnementer til jurister, andre profesjoner og allmennheten
- Fremme rett og rettferdighet

Første studieår

JUS1111 – Privatrett 1

Eksisterende LUB

Hva lærer du?**Kunnskaper:**

Etter endt emne skal studenten ha kunnskaper om rettssystemets oppbygging og regler og sammenhenger innen fagområdene avtale- og kjøpsrett og erstatningsrett.

Dette innebærer at studenten skal ha kunnskaper om og forståelse av

- Nasjonal rett på fagområdene avtale- og kjøpsrett og erstatningsrett
- Betydningen av de internasjonale aspektene ved kjøps- og avtaleretten og erstatningsretten
- Grunnleggende forståelse av juridisk metode

Ferdigheter:

Etter endt emne skal studenten kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger. Dette innebærer å kunne

- Identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold
- Finne frem til, analysere og sammenstille rettskilder med sikte på å fastlegge gjeldende rett Drøfte og løse konkrete rettsspørsmål innenfor rettsområdene kjøps- og avtalerett og erstatningsrett
- Utarbeide skriftlige analyser av reglene innen rettsområdene kjøps- og avtalerett og erstatningsrett
- Argumentere skriftlig og muntlig for et rettslig standpunkt

Generell kompetanse:

De nevnte juridiske kunnskapene og ferdighetene skal etter ferdigstilt Master i Rettsvitenskap kunne brukes i ulike former for juridisk arbeid.

Forslag reviderte LUB

Hva lærer du?**Kunnskaper:**

Kommentert [HB1]: Fra faglærergruppen på første studieår: Det er enkelte formatforskjeller i forhold til den vedtatte LUBen for MIR. Dette bør rettes opp.

- Kunnskap om rettssystemets oppbygging og regler og sammenhenger innen fagområdene avtale- og kjøpsrett og erstatningsrett.
- Kunnskap om betydningen av de internasjonale aspektene ved kjøps- og avtaleretten og erstatningsretten
- Grunnleggende forståelse av juridisk metode

Ferdigheter:

Etter endt emne skal studenten kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger. Dette innebærer å kunne

- Anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger.
- Identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold
- Finne frem til, analysere og sammenstille rettskilder med sikte på å fastlegge gjeldende rett
- Drøfte og løse konkrete rettsspørsmål innenfor rettsområdene kjøps- og avtalerett og erstatningsrett
- Utarbeide skriftlige analyser av reglene innen rettsområdene kjøps- og avtalerett og erstatningsrett

Generell kompetanse:

Kandidaten skal kunne bruke de juridiske kunnskapene og ferdighetene på selvstendig vis til å:

- Kunne formidle rettslig argumentasjon på en ryddig måte med riktig anvendelse av juridisk metode

JUS1211 – Privatrett II

Eksisterende LUB

Hva lærer du?**Kunnskaper:**

Etter endt emne skal studenten ha kunnskaper om rettssystemets oppbygging og regler og sammenhenger innen fagområdene juridisk metodelære, fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett.

Dette innebærer at studenten skal ha kunnskaper om og forståelse av

- Juridisk metode
- Nasjonal rett på fagområdene fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett

- De internasjonale aspektene av fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett
- Hvordan juridisk argumentasjon varierer mellom fagområdene i emnet

Ferdigheter:

-

Studenten skal kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger. Dette innebærer å kunne

- Identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold
- Finne frem til, analysere og sammenstille rettskilder med sikte på å fastlegge gjeldende rett
- Drøfte og løse konkrete rettsspørsmål innenfor fagområdene fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett
- Utarbeide skriftlige analyser av reglene innen ulike rettsområder
- Argumentere skriftlig og muntlig for et rettslig standpunkt

Generell kompetanse:

De nevnte juridiske kunnskapene og ferdighetene skal etter ferdigstilt master i rettsvitenskap kunne brukes i ulike former for juridisk arbeid

[Forslag reviderte LUB](#)

Hva lærer du?

Kunnskaper:

- Kunnskap om rettssystemets oppbygging og regler og sammenhenger innen fagområdene juridisk metodelære, fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett.
- Kunnskap om de internasjonale aspektene av fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett
- Forståelse for hvordan juridisk argumentasjon varierer mellom fagområdene i emnet

Ferdigheter:

Studenten skal kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger. Dette innebærer å kunne

- Anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger.
- Identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold
- Finne frem til, analysere og sammenstille rettskilder med sikte på å fastlegge gjeldende rett

Kommentert [HB2]: Fra faglærergruppen på første studieår: Det er enkelte formatforskjeller i forhold til den vedtatte LUBen for MIR. Dette bør rettes opp.

- Drøfte og løse konkrete rettsspørsmål innenfor fagområdene fast eiendoms rettsforhold og familie- og arverett
- Gjennomføre domsanalyser innenfor fagene på semesteret
- Utarbeide skriftlige analyser av reglene innenfor fagene på semesteret

Generell kompetanse:

Kandidaten skal kunne bruke de juridiske kunnskapene og ferdighetene på selvstendig vis til å:

- Formidle rettslige resonnmener på en ryddig måte med riktig anvendelse av juridisk metode
- Forklare hvordan juridisk argumentasjon varierer mellom ulike fagområder

Andre studieår

JUS2111 – Statsforfatningsrett, folkerett og menneskerettigheter (20 sp)

Eksisterende LUB

Kunnskaper

Etter endt emne skal studenten ha god forståelse av de grunnleggende sidene av statsforvaltningsrett, folkerett og internasjonale menneskerettigheter og sammenhengen mellom disse.

Ferdigheter

Et hovedformål med JUS2111 er at studenten etter endt emne skal kunne bruke rettsreglene i fagene på faglig forsvarlig vis. Det innebærer å ha evne til å oppdage hva rettsspørsmål går ut på, stille spørsmål klart og tydelig, skille mellom spørsmål som ligner hverandre, men som er forskjellige, samt ha vurderingsevne og selvstendighet til:

- å drøfte løsningene på skisserte praktiske, konkrete problemer i samsvar med fagtradisjonen, og
- å drøfte faktiske og mulige rettsregler i samsvar med de faglige tradisjonene for betenkninger og korte essays.

Studenten skal kunne løse spørsmål på det enkelte rettsområde og spørsmål som oppstår når ulike regelverk skal samvirke.

Generell kompetanse

Etter endt emne skal studenten kunne føre muntlige og skriftlige juridiske resonneringer om konstitusjonelle spørsmål, derunder spørsmål som gjelder forholdet mellom Grunnloven og underordnede rettskilder, og om folkerett og internasjonale menneskerettigheter basert på anerkjent juridisk metode innenfor disse emnene. Studentene vil ha et godt utgangspunkt for å se rettsspørsmål fra et overordnet perspektiv og å håndtere spørsmål som oppstår når regelverk av ulik karakter møtes.

Forslag reviderte LUB

Kunnskaper

- God forståelse av de grunnleggende sidene av statsforvaltningsrett, folkerett og internasjonale menneskerettigheter og sammenhengen mellom disse.
- God forståelse av særlige metodiske spørsmål knyttet til internasjonal rett

Ferdigheter

- Kunne argumentere muntlig og skriftlig for et rettslig standpunkt
- Kunne drøfte og løse spørsmål innenfor fagene på semesteret og spørsmål som oppstår når ulike regelverk skal samvirke

- Kunne orientere seg i internasjonale kilder og oppdatere sine kunnskaper i fagene ut fra disse
- Kunne føre muntlige og skriftlige juridiske resonnmener om konstitusjonelle spørsmål, derunder spørsmål som gjelder forholdet mellom Grunnloven og underordnede rettskilder, og om folkerett og internasjonale menneskerettigheter basert på anerkjent juridisk metode.

Generell kompetanse

- Formidle og forklare metodiske utfordringer knyttet til forholdet mellom intern og internasjonal rett
- Forstå og vurdere sammenhenger mellom jussen og samfunnet, særlig i forhold til offentlige institusjoner
-

JUS2211 – Forvaltningsrett og EØS-rett

Eksisterende LUB

Kunnskaper

Etter endt emne skal studenten ha god forståelse av de grunnleggende sidene ved forvaltningsrett, EØS-rett, velferdsrett og miljørett og av sammenhengen mellom disse.

Ferdigheter

Studenten skal etter endt emne kunne bruke rettsreglene i EØS- og offentligrettslige fag på faglig forsvarlig vis ved å føre muntlige og skriftlige juridiske resonnmener basert på anerkjent juridisk metode. Det innebærer å identifisere rettsspørsmål, stille spørsmål klart og tydelig, skille mellom spørsmål som ligner hverandre, men som er forskjellige, samt ha vurderingsevne og selvstendighet til å:

- drøfte praktiske rettslige problemstillinger i samsvar med fagtradisjonen,
- vurdere om rettsreglene er hensiktsmessige, og vurdere alternativer til gjeldende rett, samt
- skrive selvstendige analyser og vurderinger i form av betenkninger og korte essays, på en måte som oppfyller akademiske krav til kildebruk og referanser.

Generell kompetanse

Etter endt emne skal studenten kunne arbeide med forvaltningsrettslige spørsmål i forvaltningsorganer og andre institusjoner, domstoler og advokatvirksomhet.

Forslag reviderte LUB

Kunnskaper

- God kunnskap om de grunnleggende sidene ved forvaltningsrett, EØS-rett, velferdsrett og miljørett og av sammenhengen mellom disse.
- God forståelse av sammenhengene innenfor norsk offentlig rett og betydningen av internasjonal påvirkning

Ferdigheter

- Kunne skrive selvstendige analyser og vurderinger i form av betenkninger og korte essays, på en måte som oppfyller akademiske krav til kildebruk og referanser.
- Kunne identifisere EØS-rettslige problemstillinger knyttet til nytt og eksisterende internrettslig regelverk
- Kunne vurdere om rettsreglene er hensiktsmessige, og vurdere alternativer til gjeldende rett

Generell kompetanse

- Kunne føre muntlige og skriftlige juridiske resonnementer om EØS-rettslige og forvaltningsrettslige spørsmål basert på anerkjent juridisk metode.
- Formidle og forklare metodiske utfordringer knyttet til forholdet mellom intern og internasjonal rett, særlig EØS-retten
- Løse nye problemstillinger og bidra til nytenking innenfor de fagene som inngår i emnet
-

Tredje studieår

JUS3112 – Formuerett I (22 sp)

Eksisterende LUB

Læringsmålene for emner i rettsstudiet omfatter obligatoriske og anbefalte forkunnskapskrav for det aktuelle emnet.

Læringsmålene for emnet er erverv av kunnskap om de avtale- og obligasjonsrettslige temaene som inngår i emnet (se egne fagbeskrivelser), herunder kunnskap om fagenes særlige metode- eller rettskildespørsmål.

Kunnskapskravet gjelder først og fremst norsk rett, men også enkelte temaer knyttet til fremmed rett og enkelte internasjonale problemstillinger berøres. På noen områder må norske regler fastlegges i overensstemmelse med krav som følger av EØS-retten. Dette gjelder særlig for forbrukeravtaler og for enkelte pengekravsrettslige emner. Kunnskapskravet omfatter kjennskap til faglig uenighet om og nye synspunkter på rettslige spørsmål innenfor emnet, samt kjennskap til sentral ny rettspraksis og annen vesentlig rettsutvikling. Kunnskapen erverves gjennom undervisning i større og mindre grupper, lesing av anbefalt litteratur, studier av de rettskilder som det pekes på i undervisning og litteratur, samt deltakelse på obligatorisk kurs. På grunnlag av den kunnskapen som er ervervet om temaer og metode, utvikles ferdigheter til muntlig og skriftlig diskusjon, løsning og presentasjon av teoretiske og praktiske problemstillinger innenfor emnet, samt til kritisk syn på rettsstoff og faglige synspunkter i litteraturen.

Studentene skal videre tilegne seg ferdigheter knyttet til anvendelse av avtale- og obligasjonsrettslige regler samt grunnleggende ferdigheter i kontraktsforhandling og utforming av kontrakter.

Alle disse ferdighetene øves opp i undervisningen, gjennom tilbud om levering av skriftlige øvelsesoppgaver og deltakelse på obligatorisk kurs, og også gjennom studier av foreliggende diskusjons- og løsningsmateriale i form av dommer og juridisk litteratur. Gjennomføring av emnet vil gi også gi generell kompetanse i form av evne til samarbeid, skriftlig og muntlig presentasjon og formidling, samt evne til diskusjon og løsning av problemer innenfor en ramme av saklighet og med nødvendig etisk forankring.

Forslag reviderte LUB

Kunnskap

- God kunnskap om de avtale- og obligasjonsrettslige temaene som inngår i emnet
- God kunnskap om fagenes særlige metode- og rettskildespørsmål
- God forståelse av hvordan avtaler blir til og grunnleggende forhandlingsteknikk

Ferdigheter

- Kunne tolke og anvende avtale- og obligasjonsrettslige regler etter anerkjent juridisk metode og i lys av EØS-rettslige regler
- Kunne forhandle frem og utforme enklere avtaler
- Kunne foreta kritiske vurderinger av rettsstoffet og faglige standpunkter

Generell kompetanse

- Kunne reflektere over forholdet mellom forhandlingsprosess, avtaleinnhold og balansen mellom partene.
- Samarbeide med andre om utforming og tolkning av avtaler
- Løse nye problemstillinger og bidra til nytenking innenfor de fagene som inngår i emnet

JUS3220 – Rettshistorie (8 sp)

Eksisterende LUB

Kort om emnet

Vi anbefaler at du tar emnet i samme semester som du skal ta JUS3112 – Formuerett I.

Rettshistoriefaget skal gi en innføring i rettens internasjonale historie. Faget har to sentrale emner: Den moderne statens rettshistorie og det privatøkonomiske livets rettshistorie. Faget er tidsmessig avgrenset til etter 500 med særlig vekt på perioden etter 1100.

Geografisk er faget internasjonalt. Norsk rettshistorie presenteres som en integrert del av denne internasjonale historien. Faget gir dessuten fortløpende globale perspektiver på rettens historie. Rettshistorie er et perspektivfag som vil vise historiske dimensjoner ved retten.

Rettshistoriefaget skal gi jurister kunnskap om den moderne rettens historiske bakgrunn og internasjonale karakter. Gjennom dette søker faget å bidra til at jurister kan forstå rettslige endringsprosesser både nasjonalt og internasjonalt.

Faget legger vekt på å vise de rettslige aspektene ved dannelsen av den moderne staten, og behandler statsdannelsen til praksiser og teorier om samfunnskontrakten, og realiseringen av individualiserte rettigheter gjennom konstitusjonalismen og globale menneskerettigheter. Likeledes legger faget vekt å vise fremveksten av det moderne økonomiske livet der kontrakten har stått sentralt, selskapsdannelse har spilt en viktig rolle, og begge har stått under påvirkning av moralfilosofi. Slik knytter faget både til de andre fagene i Formuerett II og det viser sammenhenger mellom privatrettslige og visse offentligrettslige fag.

Bruk og kritisk vurdering av retthistoriske kilder er en forutsetning for riktig retthistorisk kunnskap. Faget skal derfor gi kunnskap om og innsikt i, og en viss erfaring med å arbeide med retthistoriske kilder.

Hva lærer du?

Innenfor de retthistoriske temaene vil de viktigste ferdighetene være knyttet til presentasjon og formidling av kunnskaper om historiske og moderne forhold og historiske sammenhenger. Disse ferdighetene øves opp i undervisningen i forberedelsen til eksamensoppgaven.

Forslag reviderte LUB

Siden dette er et eget fag er det ikke formulert reviderte LUBer på semesternivå. LUBer på fagnivå vil være del av trinn 2 i PMRs prosess. Nye LUBer i faget Retthistorie bør følge skjemaet Kunnskap – ferdigheter – generell kompetanse

JUS3213 – Formuerett II (20 sp)

Eksisterende LUB

Læringsmålene for emner i rettsstudiet omfatter obligatoriske og anbefalte forkunnskapskrav for det aktuelle emnet.

Læringsmålene for Formuerett II er erverv av kunnskap om temaene i selskapsrett og dynamisk formuerett som inngår i emnet (les mer om fagområdene via lenkene nedenfor), herunder kunnskap om fagenes særlige metode- eller rettskildespørsmål. Kunnskapskravet gjelder først og fremst norsk rett, men enkelte EØS-rettslige problemstillinger behandles særlig i selskapsretten, og forholdet til menneskerettighetene berøres i faget dynamisk formuerett. Kunnskapskravet innenfor fagene omfatter kjennskap til faglig uenighet om og nye synspunkter på rettslige spørsmål.

Kunnskapen innenfor Formuerett II erverves gjennom undervisning i større og mindre grupper, lesing av anbefalt litteratur og studier av de rettskilder som trekkes frem i undervisning og litteratur. På grunnlag av den kunnskapen som er ervervet om temaer og metode, utvikles ferdigheter til muntlig og skriftlig diskusjon, løsning og presentasjon av teoretiske og praktiske problemstillinger innenfor emnet, samt til kritisk syn på rettsstoff og faglige synspunkter i litteraturen. Gjennomføring av emnet vil resultere i generell kompetanse i form av evne til skriftlig og muntlig presentasjon og formidling, samt evne til diskusjon og løsning av problemer innenfor rammen av saklighet og med nødvendig etisk forankring.

Forslag reviderte LUB

For JUS3213 er det ikke formulert overordnede LUBer, men det er gitt en generell beskrivelse av emnene, gjengitt ovenfor. Det er formulert spesifikke LUBer på formen Kunnskap-ferdigheter-generell kompetanse i hhv. selskapsrett og dynamisk tingsrett. Forslaget representerer et forsøk på å definere overordnet LUB på denne formen.

Kunnskap

- God kunnskap om de selskaps- og dynamisk formuerettslige temaene som inngår i emnet
- God kunnskap om fagenes særlige metode- og rettskildespørsmål
- God forståelse av selskapers rettslige konstruksjon og organer
- God forståelse av tredjepartskonflikter og motstående interesser

Ferdigheter

- Kunne utforme enklere vedtekter for mindre selskaper
- Kunne tolke og anvende selskaps- og dynamisk tingsrettslige regler etter anerkjent juridisk metode og i lys av EØS-rettslige regler og EMK

Generell kompetanse

- Kunne reflektere over hvordan ulike interessegruppers interesser ivaretas gjennom selskapets styring og stiftelsesdokumenter, og hvordan motstående interesser ivaretas i tredjepersonkonflikter
- Kunne formidle grunnleggende selskapsrettslige regler og prinsipper til ulike aktører f.eks. styremedlemmer
- Kunne formidle og forklare rettsreglene om tredjepartskonflikter

Fjerde studieår

JUS4111 – Metode og etikk (10 sp)

Eksisterende LUB

Kort om emnet

Emnet består av følgende fagområder:

Metode (7 stp)

Etikk (3 stp)

Metode og etikk omhandler de rettslige og etiske normer som styrer juridisk argumentasjon og juristers yrkesatferd.

Etikk læren omhandler de utfordringer som for jurister generelt er knyttet til anvendelsen av rettskild prinsippene, argumentasjon og opptreden, samt sentrale yrkesetiske krav i de vanligste juristprofesjoner. Forelesningene tar opp teoretiske sider av faget, og følges av et obligatorisk kurs der den anvendte etikken er tema.

Metodelæren (rettskildelæren) redegjør for hvordan man går frem for å ta standpunkt til juridiske spørsmål. Den er nøkkelen for å forstå juridisk tenkemåte. Metodelæren gir grunnlag for å arbeide med både kjente og fremmede rettsområder. Ved siden av at metodelæren er et eget fag, er metodeperspektivet en viktig del av de øvrige fag i rettsstudiet. Kurs i praktisk rettskildebruk supplerer undervisningen i juridisk metode.

Emnet inneholder obligatorisk arbeidskrav i form av deltakelse på obligatorisk kurs.

Hva lærer du?

Læringsmålene for emnet omfatter obligatoriske og anbefalte forkunnskapskrav for det aktuelle emnet.

I emnet lærer du hvilke krav som stilles til opptreden i sentrale juristposisjoner og om hvilke prosesser som kan lede til at jurister fraviker disse krav. I emnet lærer du også de rettslige og etiske prinsippene som styrer rettsanvendelsesprosessen.

Forslag reviderte LUB

Siden dette er et eget fag er det ikke formulert reviderte LUBer på semesternivå. LUBer på fagnivå vil være del av trinn 2 i PMRs prosess. Det er likevel lagt inn et par punkter for å signalisere progresjonen ut fra metodefaget på 1211.

Kunnskap

- Avansert kunnskap om juridisk metode, både internrettslig og internasjonalt, særlig hvordan internasjonal rett påvirker norsk intern rett

Ferdigheter

- Gjennomføre tolkning, rettsanvendelse etter gjeldende rett ut fra sammensatte og komplekse rettskildebilder

-

Generell kompetanse

- Reflektere over metodiske utfordringer og metodiske ulikheter på ulike rettsområder

JUS4XXX – Sivilprosess (10 sp)**Eksisterende LUB (emnet sivilprosess)**

Eksisterende 4211 har hatt felles LUB for sivil- og straffeprosess. Her følger utdrag som er relevante for sivilprosess.

Nærmere om sivilprosess

- Studiet av sivilprosessen skal gi studenten innsikt i hvordan domstolene behandler og avgjør sivile tvister.
- Studiet av sivilprosessen skal gi generell kompetanse til å kunne administrere og pådømme eller prosedere vanlige sivile saker for domstolene.
- Studiet skal også sette studenten i stand til å vurdere om prosessreglene ivaretar målene for prosessordningen og hvordan reglene bør anvendes for å fremme målene.

Fellesprosessuelle emner

Studentene skal ha god forståelse av:

1. Prosessrettens formål
2. Særtrekk ved rettskildebildet og metodebruk for hvert av prosessfagene, herunder bruk av rettspraksis og betydningen av Grunnloven og internasjonale rettskilder
3. Institusjonelle forhold
 - Hvilke saker som behandles etter de ulike prosesslovene og forskjeller mellom sakstypene

- Partene
 - Domstolenes organisering og sammensetning, med vekt på reglene om domstolenes uavhengighet og habilitet
 - Prinsippene om rettens forhold til partenes prosesshandlinger, herunder disposisjons-, forhandlings- og anklageprinsippet
 - Rettskraft og litispensens, herunder forbudet mot dobbelt forfølgning
 - Rettsmidler, herunder anke og gjenåpning
4. Generelle prosessuelle prinsipper
- Retten til domstolsbehandling
 - Partsprosess og rettens styring av sakens behandling
 - Prinsippet om «equality of arms»
 - Kontradiksjon, herunder partsoffentlighet
 - Muntlighet
 - Bevisumiddelbarhet
 - Offentlighet
 - Fri bevisføring
 - Fri bevisvurdering

Studenten skal ha kjennskap til:

5. Regler om sakskostnader
6. Etske utfordringer og etiske forventninger til prosessens aktører

Studenten skal ha følgende ferdigheter:

7. Tolke og klargjøre innholdet i gjeldende prosessuelle regler, om nødvendig i lys av internasjonale rettskilder
8. Løse praktiske prosessuelle problemstillinger
9. Vurdere og kritisere prosessuelle regler

Sivilprosess

Studenten skal ha god forståelse av:

1. Grunnleggende sivilprosessuelle hensyn og overordnede målsetninger
2. Forholdet mellom alminnelige sivilprosessuelle prinsipper og enkeltregler i lovgivningen
3. Hvilke saker som kan bringes inn for domstolene og vilkårene for å gjøre det
4. Reglene om forberedelse og gjennomføring av allmennprosessen og småkravprosessen, herunder reglene om bevis
5. Hvilket grunnlag retten kan bygge avgjørelsene på

6. Reglene om avgjørelsene og deres virkninger
7. Reglene om komplekse saker (behandling av flere krav eller parter, samt partshjelp)
8. Hovedlinjene i reglene om fri rettshjelp

Studenten skal ha kjennskap til reglene om:

9. Alternativ tvisteløsning og gruppesøksmål
10. Frister, forkynning og retting av feil
11. Midlertidig sikring

[Forslag reviderte LUB \(hentet fra ferdighetsstigerapporten\)](#)

Kunnskap

Etter å ha fullført faget har du god kunnskap om

- de grunnleggende sivilprosessuelle prinsippene, kan gjøre bruk av dem og forstår forholdet mellom alminnelige sivilprosessuelle prinsipper og enkeltregler i lovgivningen.
- domstolenes organisering og sammensetning
- prosessforutsetningene og kan ta stilling til om prosessforutsetningene er oppfylt når en sak anlegges
- reglene om forberedelse og gjennomføring av allmennprosessen og småkravprosessen, herunder reglene om bevis
- reglene om komplekse saker (behandling av flere krav eller parter, samt partshjelp)
- rettens forhold til partenes prosesshandlinger
- reglene om rettsmidler
- reglene om rettskraft og litispensens

Etter å ha fullført faget kan du redegjøre for hovedlinjene i

- reglene om fri rettshjelp
- reglene om sakskostnader
- alternativ tvisteløsning og gruppesøksmål
- sivilprosessens frister, forkynning og retting av feil
- reglene om midlertidig sikring

Ferdigheter

Etter å ha fullført faget

- er du i stand til å vurdere om prosessreglene ivaretar målene for prosessordningen og hvordan reglene bør anvendes for å fremme målene.
- Kan du tolke og klargjøre innholdet i gjeldende prosessuelle regler ved bruk av de sentrale rettskildene i faget, om nødvendig i lys av internasjonale rettskilder
- Forstår du og kan gjøre bruk av grunnleggende sivilprosessuelle begreper
- Kan du løse praktiske prosessuelle problemstillinger
- Kan du vurdere og kritisere prosessuelle regler, herunder identifisere og ta stilling til etiske utfordringer og etiske forventninger til prosessens aktører

Generell kompetanse

Etter å ha fullført faget

- Kan du reflektere rundt domstolenes funksjon i samfunnet, og hvordan grunnleggende sivilprosessuelle hensyn og overordnede målsetninger sikrer domstolens funksjoner.
- Kan du identifisere hvilke saker som behandles etter de ulike prosesslovene og diskutere forskjeller mellom sakstypene
- har du generell kompetanse til å kunne administrere og pådømme eller prosedere vanlige sivile saker for domstolene.

JUS4211 – Strafferett og straffeprosess (20 sp)

Eksisterende LUB

Straffeprosess:

Her gjelder også de fellesprosessuelle kravene som er gjengitt i eksisterende LUB for sivilprosess ovenfor. I tillegg gjelder følgende krav:

Nærmere om straffeprosess

- Studiet av straffeprosessen skal gi studenten innsikt i de rettslige rammene for hvordan politi og påtalemyndighet behandler straffesaker under etterforskning, derunder reglene for påtalebeslutninger, og hvordan en straffesak skal behandles for domstolene.
- Studiet av straffeprosessen skal gi generell kompetanse til å kunne behandle og gjennomføre straffesaker under etterforskning og rettergang.
- Studiet skal også sette studenten i stand til å vurdere om prosessreglene ivaretar målene for straffeprosessen og hvordan reglene bør anvendes for å fremme disse målene.

Studenten skal ha god forståelse av:

1. Grunnleggende straffeprosessuelle hensyn og overordnede målsetninger

2. Sentrale straffeprosessuelle prinsipper:

- straffeforfølgningsplikten og opportunitet
- anklageprinsippet
- upartisk anklage og forfølgning
- humanitet
- det frie forsvarervalg
- selvinkrimineringsvernet
- uskyldspresumsjonen, herunder prinsippet om at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode
- folkelig deltakelse

3. Påtalemyndighetens organisering og arbeidsdeling

4. Reglene om mistenkte, fornærmede og straffesakens øvrige aktører

5. Regler om etterforsking, herunder utradisjonelle etterforskningsmetoder og bevisprovokasjon

6. Tvangsmidler, særlig om frihetsberøvelse og ransaking

7. Gjennomføring av hovedforhandling, herunder reglene om bevis

8. Behandlingen av sivile krav i straffeprosessen

Studenten skal ha kjennskap til reglene om:

9. Konfliktrådsbehandling

10. Internasjonalt samarbeid om kriminalitetsbekjempelse

11. Erstatning for straffeforfølgning

[Forslag reviderte LUB](#)

Siden dette er et eget fag er det ikke formulert reviderte LUBer på semesternivå. LUBer på fagnivå vil være del av trinn 2 i PMRs prosess.